

2. S. M. Khaled Hossain, Md. Rahat Khan Corporate Social Responsibility (CSR) in Banking Sector: An Empirical Study on the Hong Kong and Shanghai Banking Corporation (HSBC) Limited/ Khaled Hossain S. M., Rahat Khan Md // IOSR Journal of Business and Management (IOSR-JBM) e-ISSN: 2278-487X, p-ISSN: 2319-7668. Volume 18, Issue 4 .Ver. IV (Apr. 2016), PP. 53-61 [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://www.iosrjournals.org/iosr-jbm/papers/Vol18-issue4/Version-4/G1804045361.pdf>

Біла С.О.

д.н.д.у. (к.е.н.), професор
навчально-науковий інститут міжнародних відносин
Національний авіаційний університет, м.Київ

ВИКЛИКИ ПЕРЕХОДУ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА ДЛЯ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Концепція сталого розвитку («сталий», «стійкий») у економічній теорії та у світовій господарській практиці сформувалась унаслідок об'єднання трьох складових розвитку: економічного, соціального та екологічного. Сутність сталого розвитку полягає у тому, щоб забезпечити високі темпи економічного зростання для нинішніх поколінь на основі використання обмежених ресурсів таким чином, щоб гарантувати можливість економічного зростання і для майбутніх поколінь. На Саміті Тисячоліття ООН (вересень 2000 р.) було визначено ключові цілі та завдання розвитку до 2015 р., що стали відомі як «Цілі Розвитку Тисячоліття». Зокрема, доцільність сталого розвитку визначала ціль 7. «Забезпечити сталий розвиток довкілля». Загострення проблеми глобального потепління несе з собою не тільки зміни клімату, але й такі наслідки, як: затоплення прибережних територій континентів і зменшення земель, придатних для ведення сільського господарства; збільшення ризиків настання голоду; зростання у світі кількості кліматичних біженців; зростання навантаження на енергогенеруючі системи; виснаження невідновлюваних енергетичних ресурсів; посилення викидів CO₂ в атмосферу та ін. Економічним підґрунтям загострення екологічних проблем у світі є застаріла індустріальна база, промисловість ХХ ст., що використовувала традиційні енергоресурси (нафту, газ, камінне вугілля). У ХХІ ст. «сланцева революція» загострює проблеми екологізації виробництва та гальмує перехід до сталого розвитку [1].

Усвідомлюючи ризики та небезпеки для розвитку світової економіки на Семидесятій сесії Генеральної Асамблеї ООН, 18 вересня 2015 р. було прийнято програмний документ: «Перетворення нашого світу: Порядок денний у галузі сталого розвитку на період до 2030 року», яким визначено 17 цілей розвитку Світової економіки [2]. Серед визначених 17 цілей світового розвитку 9 цілей безпосередньо стосується сталого розвитку: «Ціль 3: Забезпечити здоровий спосіб життя і сприяти добробуту для всіх в будь-якому віці. Ціль 6: Забезпечити наявність і раціональне використання водних ресурсів та санітарії для всіх. Ціль 7: Забезпечити загальний доступ до недорогого, надійного, стійкого і сучасного енергопостачання. Ціль 8: Сприяти неухильному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх. Ціль 11: Зробити міста і населені пункти відкритими, безпечними, життєздатними і стійкими. Ціль 12: Забезпечити стійкі моделі споживання і виробництва. Ціль 13: Вжити термінових заходів з боротьби зі зміною клімату та її наслідками. Ціль 14: Зберігати і раціонально використовувати океани, моря і морські ресурси в інтересах сталого розвитку. Ціль 15: Зберігати і відновлювати екосистеми суші і сприяти їх раціональному використанню, раціонально розпоряджатися лісами, боротися з опустелюванням, зупинити і повернути назад процес деградації земель і зупинити процес втрати біорізноманіття. Ціль 17: Зміцнювати засоби досягнення сталого розвитку та активізувати роботу механізмів Глобального партнерства в інтересах сталого розвитку» [2].

Деталізуючи пріоритети переходу до сталого розвитку, слід визначити «точки», які може опанувати Україна. Насамперед, йдеться про вирішення енергетичної проблеми. Традиційна енергетична залежність України актуалізує проблему переходу до відновлюваної енергетики, у тому числі йдеться про розвиток геліо- (сонячної), вітрової, гідроенергетики, використання відходів деревообробної промисловості (пілети, брикети тощо). Розвитку відновлюваної енергетики в Україні заважає високий рівень монополізації ринку енергетичних ресурсів, високі показники зношення основних виробничих фондів енергогенеруючих компаній, технічна відсталість житлово-комунального господарства. Потреба інвестицій тільки у енергетичну сферу України з метою її технічної модернізації на рівні понад 30 млрд дол. США. Без вирішення енергетичної проблеми,

зниження енерговитрат, без енергоефективності та енергозаощадження Україна втратить конкурентоспроможність і не зможе подолати системну проблему зростання цін на послуги ЖКГ. У свою чергу, ця проблема напряму пов'язана з вирішенням проблеми бідності населення України. За даними ООН понад 60 % населення України (станом на березень 2017 р.) опинились за межею бідності. Багато у чому це пов'язано з високими цінами на послуги ЖКГ. Енергоефективність та енергозбереження, застосування відновлюваної енергетики притаманні всім країнам ЄС.

Продукція органічного сільського господарства традиційно користується попитом на регіональних ринках і на світовому ринку. Україна має потужний потенціал розвитку продукції сільського господарства: зернові культури, кукурудза, соняшникова олія; попитом користується продукція тваринництва та молочарства (наприклад: бараніна, молочна продукція, що виробляється на екологічно чистій гірській території Західної України; продукція виноробства з південних регіонів України). Для підвищення ефективності сільського господарства України, його переходу на засади сталого розвитку перешкодою залишається відсутність цивілізованого ринку землі та відсутність державної (у т.ч. кредитної) підтримки фермерства, яке не спроможно протистояти монополізму агропромислових холдингів, що домінують в Україні. У країнах ЄС підтримка фермерства ототожнюється з підтримкою малого та середнього бізнесу, що сприяє підвищенню доходів населення та зменшує бідність на селі.

Концепція «Розумний будинок», «Розумне місто» комплексно представляють перехід до сталого розвитку. Йдеться про інформаційні і комунікаційні технології, про підвищення якості та продуктивності міських служб, про перспективи зниження енерговитрат та підвищення ефективності споживання обмежених природних ресурсів. Сектори, які розвивають технології смарт-міста, включають у себе: державні послуги, транспорт і перевезення, енергетику, охорону здоров'я, забезпечення населення чистою водою, утилізація ТПВ (твердих побутових відходів). «Розумні міста» (малі та великі) – це майбутнє ЄС («EuropeanSmartCities»). Таку практику слід впровадити і в Україні, оскільки це дозволить вирішити соціальні, економічні та екологічні проблеми, сприятиме переходу до сталого розвитку.

Список використаних джерел

1. Stern Review Report on the Economics of Climate Change. Prepublication edition [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.hm-treasury.gov.uk/-independent_reviews/stern_review_economics_climate_change/sternreview_report.cfm
2. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N15/285/73/PDF/N1528573.pdf?OpenElement>

Уманців Ю.М.,

д.е.н., професор

Київський національний торговельно-економічний
університет, м. Київ

РОЛЬ ДЕРЖАВИ У РЕГУЛЮВАННІ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Роль держави в економіці доцільно аналізувати у межах неоінституційно-міжпарадигмального синтезу, який передбачає розгляд економічної проблематики у широкому методологічному контексті на основі взаємодії з іншими галузями наук, ідеї реформування економіки з позицій суспільного контролю та державного регулювання. Нобелівський лауреат Дж. Стігліц вказує на те, що важливе питання глобальної економіки у двадцять першому столітті полягає у тому, якою має бути у ній роль держави [1, с. 242]. Перегляд традиційних та адаптованих до попередніх умов еволюційного розвитку суспільства інструментів регулювання економіки ґрунтується на поширенні практики отримання неочікуваних і навіть протилежних бажаним результатів державних регуляторних впливів. Причому йдеться як про важелі макроекономічної стабілізації, так і про засоби стимулювання економічного зростання [2, с. 11-13].

Очевидно, що ринок є доволі ефективною формою організації суспільного виробництва. Водночас ринок може бути не лише творчим чинником, але й породжувати доволі складні за своїми наслідками економічні суперечності. Притаманна ринкові внутрішня спроможність встановлення макроекономічної рівноваги не може належним чином вирішувати значну кількість соціально-економічних проблем, коли йдеться про захист довкілля, проблеми національної безпеки та оборони, охорони здоров'я, освіти та культури, фундаментальні наукові дослідження.